



جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري
رياست عمومي ترويج و انكشاف زراعت
رياست توسعه غله جات



دست اوردها، مشكلات، و راه حلها
طرح ملی پنج ساله زعفران افغانستان برای سال ۱۳۹۸

مقدمه:

حدود 430 تن تار و پودر خشک شده زعفران هر ساله بدست میاید که حدود 15.8 تن آن را افغانستان تولید میکند . بنا بر گزارش ها در حدود 30 کشور جهان به کشت زعفران روی آورده اند (شریعتی مقدم ، ايسنا 20 اسد 1395) که در سال گذشته میلادی، ایران با تولید 378 تن زعفران در رتبه اول، هند با تولید 22 تن در رتبه دوم، افغانستان با تولید بیشتر از 15.8 تن در سال جاری رتبه سوم یونان با تولید 7.2 تن در رتبه چهارم، مراکش با تولید 2.6 تن در رتبه پنجم، اسپانیا با تولید 2.3 تن در رتبه ششم و ایتالیا و چین با تولید یک تن زعفران در رتبه های بعدی قرار داشتند. (بی بی سی سی اکتوبر 2017 - 12 میزان 1396، وزارت زراعت افغانستان ، حسینی ریس شورای ملی زعفران ایران خبرگذاری مهر ، نوامبر 2018)

در حال حاضر افغانستان تقریباً 3.6% زعفران جهان را تولید میکند ، مگر با سرمایه گذاری این مقدار میتواند تا 50% زعفران تولید شده در جهان افزایش یابد.

اوسط نرخ عمده فروشی زعفران در بازار های جهان فی کیلو گرام طی 16 سال اخیر سیر صعودی داشته به طوریکه از 200 دالر به 1400 دالر افزایش یافته است.

زعفران از جمله اشتغال زا ترین نباتات زراعتی بوده که در هر هکتار زعفران به طور متوسط در سال تعداد 270 نفر در امور کاشت، داشت و برداشت مشغول میشود.

حدود 23950 دهقان مرد وزن (18950 مرد و 5000 زن) در 33 ولایت افغانستان به تولید زعفران اشتغال دارند. باتوجه به سطح زیر کشت زعفران در افغانستان این صنعت توانسته است بیشتر از 8400 شغل دایمی و حدود 1.698.471 روز کار فصلی ایجاد کند.

زعفران در جهان از سال 2012 – 2016 رشد 7 فیصدی داشته که نمایانگر رشد روز افزون این سکتور در جهان میباشد.

اهمیت اقتصادی زعفران برای افغانستان

- عدم ضرورت زعفران به آب و آبیاری در فصل تابستان
- آسانی حمل و نقل به دلیل کم حجم بودن
- امکان انجام 80 فیصد از کارهای برداشت وپروسس توسط زنان و دیگر اعضای فامیل
- ایجاد زمینه کار برای مردم قریه جات در فصل بیکاری (عقرب و قوس)
- مقاومت درمقابل امراض و حشرات و افزایش تقاضای بازار جهانی ، از دیگر مزایای زعفران شمرده می شود
- برخلاف سایر نباتات همه ساله ضرورت به غوزه و آماده ساختن زمین و کشت ندارد
- همچنین طبق مطالعات انجام شده در سال 2006 ، در مورد مقایسه در آمد زعفران با دیگر محصولات زراعتی ، نتیجه گیری شد که در آمد زعفران از همه نباتات بیشتر می باشد، بطور مثال در آمد خالص یک جریب تریاک در سال 2006 حدود 800 دالر بود در حالیکه یک جریب زعفران حدود 1000 دالر در آمد خالص داشت و در آمد خالص یک جریب گندم در سال 2004 حدود 60 دالر و در آمد زعفران حدود 560 دالر بود.

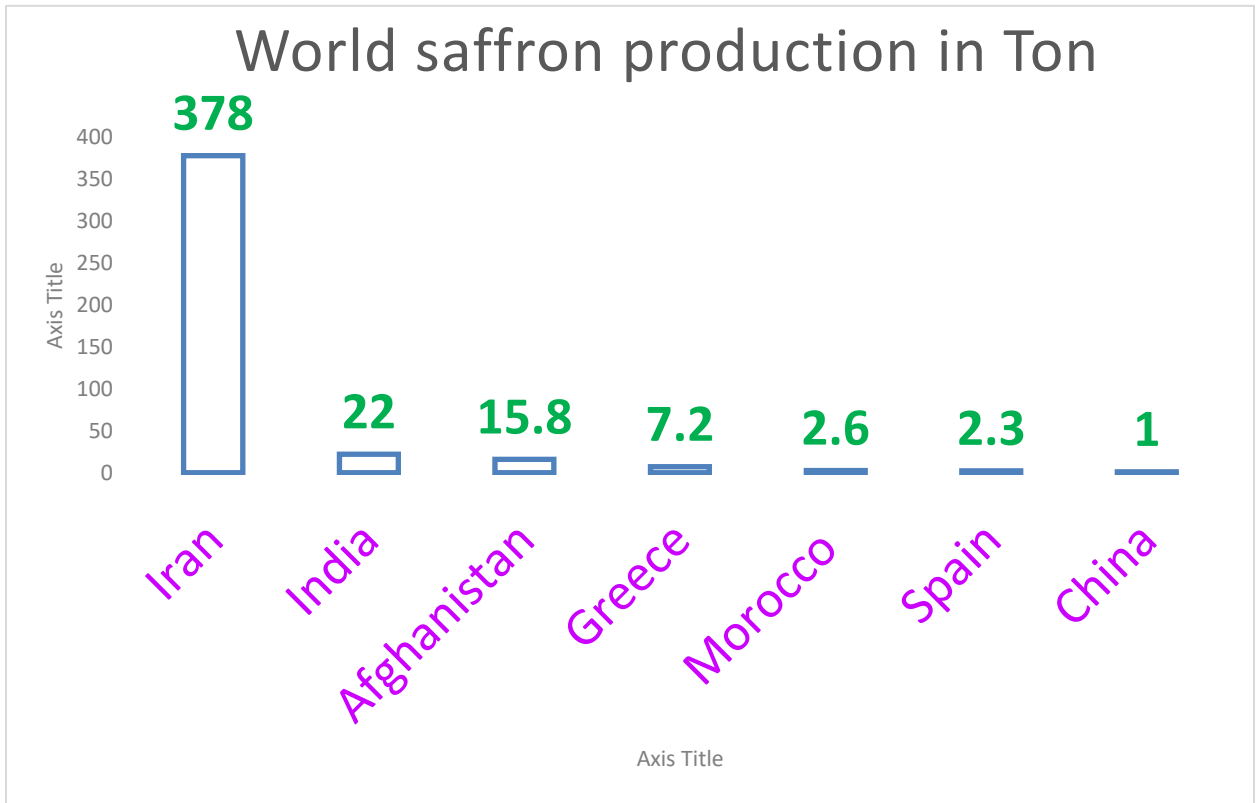
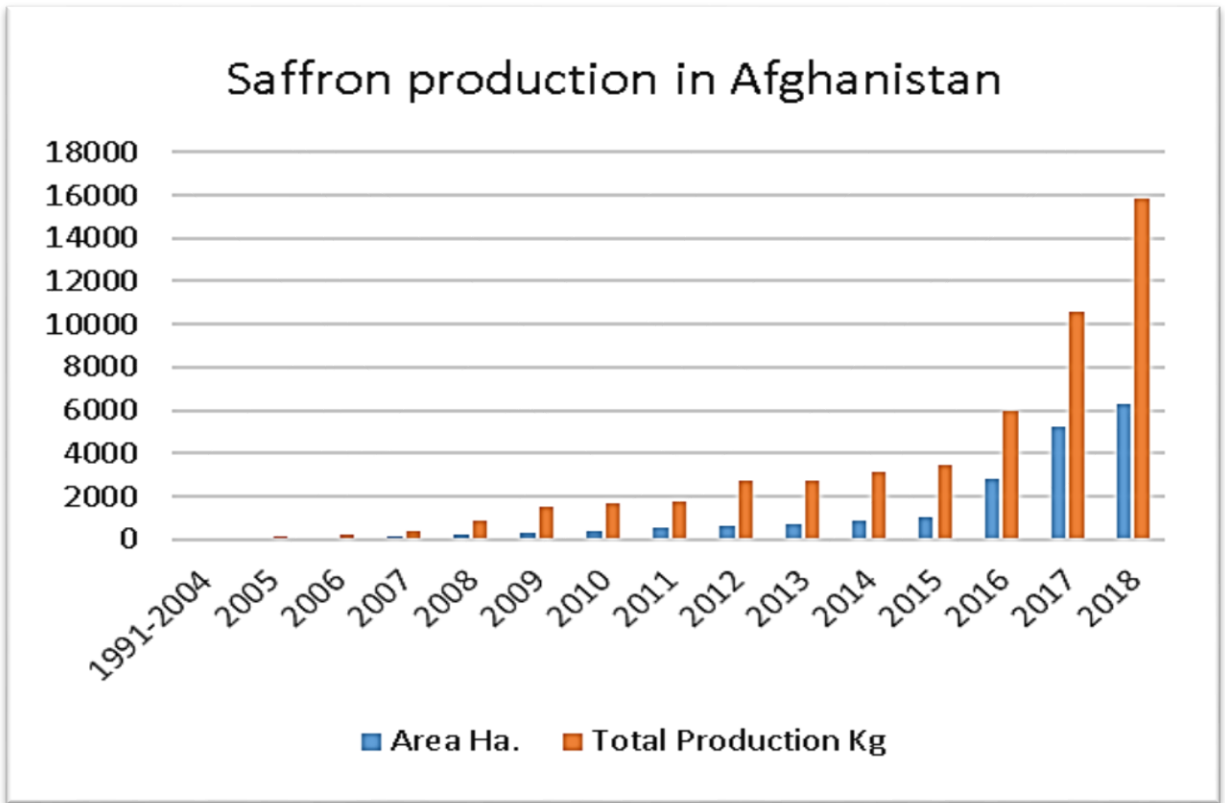
کشور های عمده صادر کننده

مقاصد عمده صادرات زعفران افغانستان

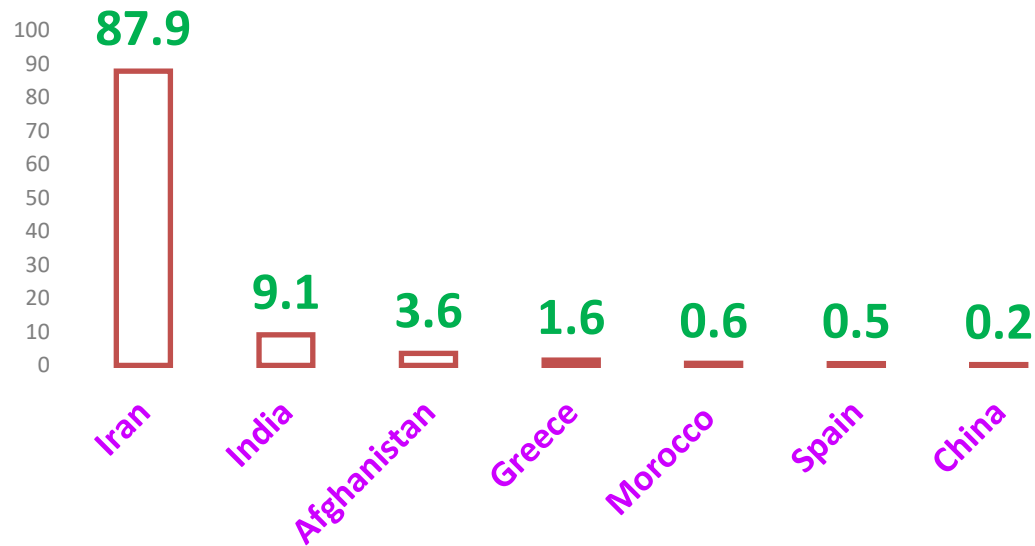
کشور	در صد سهم هر کشور در سال ۲۰۱۶
جهانی	-
ایران	41.7
هسپانیا	29.5
افغانستان	7.6
پرتغال	5
فرانسه	2.9
هنگکانگ	2.34
هالند	1.88
یونان	1.43
چین	1.41
المان	0.091
سوئیس	0.09

1. عربستان سعودی
2. هند
3. فرانسه
4. هسپانیا
5. ایالات متحده عربی
6. چین
7. ایالات متحده امریکا
8. سوئدن
9. جرمنی
10. ایتالیا
11. هالند
12. تاجکستان
13. کانادا
14. آسترالیا

Year	Area Ha.	Total Production Kg
1991-2004	16	60
2005	40	150
2006	83	240
2007	161	400
2008	260	900
2009	306	1500
2010	400	1700
2011	560	1800
2012	650	2700
2013	730	2700
2014	850	3145
2015	1020	3500
2016	2811	6000
2017	5205	10600
2018	6261	15832



Saffron prduction world %



دیدگاه (Vision) وزارت زراعت ایبیری و مالداري در سکتور زعفران

رشد زعفران می‌تواند چهره افغانستان را بدل کند

اهداف استراتژی جهت انکشاف سکتور زعفران

3. رشد اقتصاد ملي و تقویت فقر از طریق انکشاف پایدار سکتور زراعت

2. بهبود معیشت و مسئولیت غذایی دهالین

1. ایجاد اشتغال در سکتور زراعت، صنعت، تجارت و ترانسپورت

استراتژی عملیاتی برای انکشاف سکتور زعفران

5. ظرفیت سازی

4. تحقیقات کاربردی از طریق ایجاد انسیتیوت بین الملی تحقیق و توسعه پایدار زعفران در افغانستان

3. ترویج بازار داخلی و بین الملی زعفران افغانستان

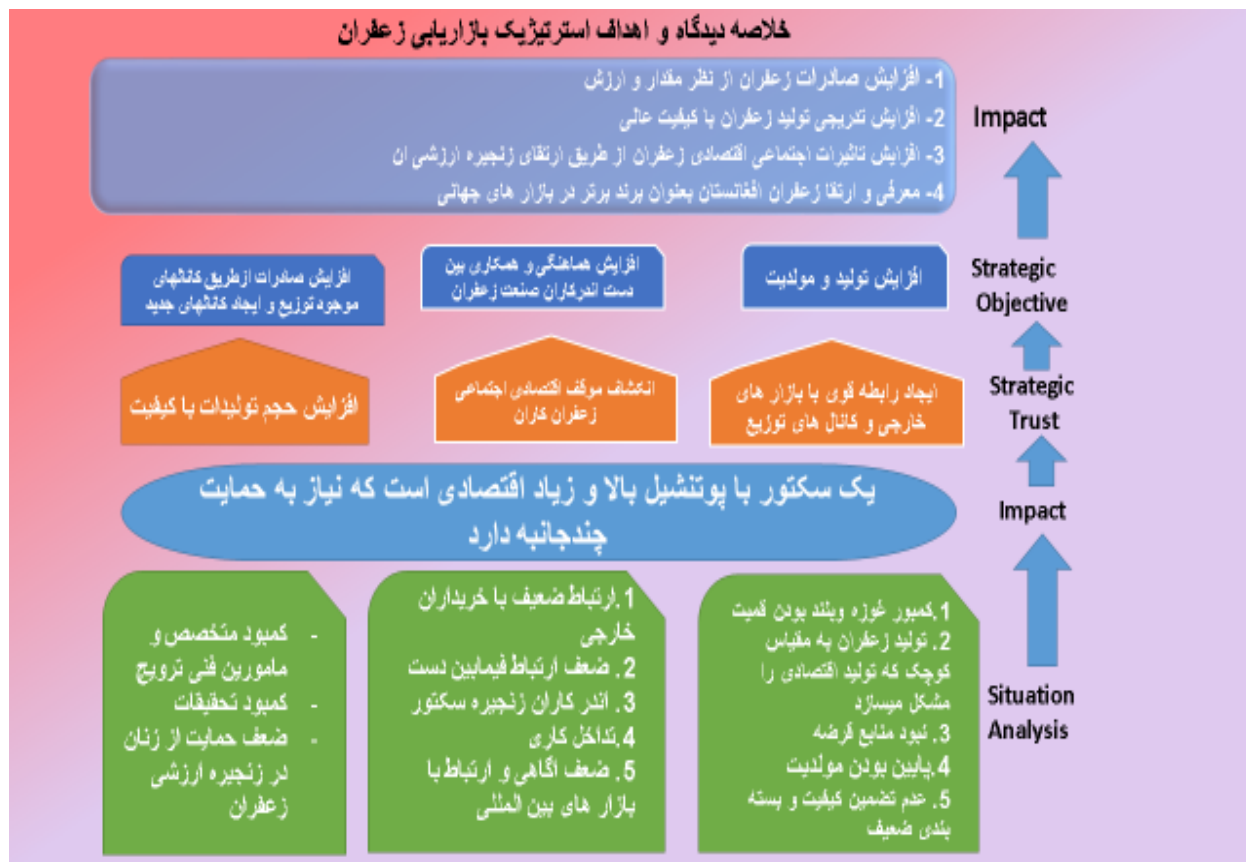
2. استاندارد سازی و تضمین کیفیت

1. افزایش تولید و بهره وری

فعالیت ها



خلاصه دیدگاه و اهداف استراتژیک بازاریابی زعفران



دست آورد ها:

تحقیقات و آموزش زعفران ، متشکل ساختن شرکت ها، و انجمن ها در اتحادیه ملی زعفران ، برگزاری آموزش های کوتاه مدت داخلی وخارجی برای دهاقین و کارمندان ، چاپ بروشور جزوات آموزشی ، تجهیز مراکزپروسس ، تدوین طرزالعمل های اجرایی ، تخنیکی ، ایجاد کمیته کنترل کیفیت زعفران ، ایجاد سکرتریت کمیته ملی حمایت از انکشاف زعفران ، تهیه مدل انکشاف پایدار کمی و کیفی زعفران ، شروع اجرای طرح های تحقیقاتی ، تربیه ترنر در سطح ولایات و ولسوالی ها ، تهیه خشک کن های برقی اتوماتیک ، تدوین استراتیژی صادرات زعفران با همکاری ITC ، برگزاری جشنواره های زعفران ، چاپ بولتن انگلیسی معرفی زعفران افغانستان وتوزیع در کشورهای مختلف با همکاری وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان ، از جمله دست آورد های مهم وزارت زراعت ابیاری ومالداری است که افغانستان را به سومین کشور تولید کننده زعفران در بین 30 کشور و سومین صادر کننده در بین 67 کشور تبدیل نموده است.

باتوجه به آنچه ذکر شده ، متاسفانه علیرغم دست آورد های چشمگیر وزارت زراعت ابیاری و مالداري در صنعت زعفران ، مشکلات ذیل وجود داشته که اگر نسبت به حل آنان اقدام لازم صورت نگیرد اجرای کامل طرح پنجساله را به چالش جدی مواجه خواهد ساخت .

مشکلات و چالش ها:

1. باتوجه به اینکه برای اجرای طرح درمجموع مبلغ 17 میلیون دالر برای پنجسال توسط شورای عالی اقتصاد تصویب گردیده است اما متاسفانه طی دوسال گذشته صرفاً مبلغ 3,405,000 دالر تخصیص یافته و درسال 1398 هم درحدود 1,026,660 دالرتخصیص یافته که حدود 26 فیصد بودجه مصوبه طی سه سال گذشته

بوده در حالیکه باید به 60 فیصد میرسید. اما دست آورد ها در بعضی فعالیت ها معادل حدود 90 فیصد بودجه مصرفی میباشد.

2. در حالیکه کارشناسان اوسط تولید را حداقل 8 کیلو در هکتار اقتصادی میدانند اما اوسط تولید زعفران طی 17 سال گذشته از حدود 4 کیلو به 2.6 کیلو در هکتار یعنی حدود 50 فیصد کاهش را نشان میدهد که به این اساس خلا تولید ما 80 فیصد برآورد میگردد. که دلیل عمده ان عبارت است از:

- ✓ عدم دسترسی و استفاده دهاقین از پرکنس های جدید کاشت و داشت و برداشت زعفران.
- ✓ عدم دسترسی به پیاز های با کیفیت
- ✓ عدم آگاهی از روش های جدید افزایش حاصلخیزی خاک
- ✓ نبود معلومات در مورد زمان مناسب آبیاری و خصوصا آبیاری اول

3. کاهش علاقمندی خریداران عمده خصوصا در امریکا ، اروپا و چین به خرید زعفران افغانستان در مقایسه با زعفران ایرانی بدلیل عدم دقت تولید کنندگان ما در پروسس و خصوصا خشک کردن ، ضعف رعایت مسایل بهداشتی و عدم پاک کاری دقیق که جهت حل این مشکلات باید برای دهاقین و پروسس کنندگان تسهیلات و امکانات ذیل فراهم گردد:

- ✓ تهیه ماشین های خشک کن تمام اتومات برقی و سولری
- ✓ ایجاد تجهیزات مراکز معیاری پروسس در قریه جات و ولسوالی ها
- ✓ بلند بردن سطح آگاهی و مهارت دهاقین در زمینه پروسس زعفران

4. کاهش اوسط قیمت زعفران از 90000 الی به حدود 45000 افغانی بدلیل:

- ✓ کمبود تجهیزات و عدم دقت تولید کننده گان در پروسس و بسته بندی زعفران
- ✓ تولید و پروسس زعفران به شکل انفرادی و به مقدار کم که باعث میشود جوابگوی مشتریان عمده جهت خرید زعفران یکدست بمقدار زیاد نباشند.
- ✓ عدم سرمکایه گذاری کافی سکتور خصوصی در بخش پروسس و بازاریابی زعفران
- ✓ نبود نمایندگی های فروش شرکت های افغانی در کشور های خارجی

که ضرورت است جهت حل مشکلات مذکور علاوه بر تقویت سیستم ترویج ، تربیه ترینرها ، راهنمایی و نظارت بر مراحل پروسس توسط مامورین آموزش دیده ترویج ، تمام تولید کنندگان در قالب تشکل ها منسجم گردیده و رابطه سیستماتیک بین شان ایجاد و همچنین شرکت های خصوصی جهت سرمایه گذاری مادی و تخنیکی بالای پروسس و بازاریابی هدایت ، حمایت و تشویق گردند.

5. کمبود نیروی متخصص

- ✓ برگزاری کورس های کوتاه مدت و میان مدت برای کارمندان موجود مرکز و ولایات
- ✓ تهیه بورسیه های ماستری و دکتورا برای کارمندان موجود خصوصا مدیران زعفران ولایات
- ✓ برگزاری سفر های علمی و برگذاری ورکشاپ های تخصصی داخلی و خارجی

6. افت کیفیت زعفران افغانستان به اساس نظریات خریداران در کشورهای مختلف که بطور مثال یک شرکت چینی بعد از دریافت نمونه زعفران افغانستان چنین جواب میدهد (به رویت اصل محصول و همچنان جدول آنالیزی که از این شرکت محترم دریافت نمودیم (کرو سین 253 و بیکر وسین 70) چینی ها به این باور هستند که زعفران افغانستان از لحاظ کیفیت

به هیچ وجه قابل مقایسه با زعفران ایران نیست. یعنی آن چیزی را که ما به عنوان زعفران درجه اول خدمت چینی ها ارائه نمودیم، از لحاظ کروستین، پیکروسین، و بو با زعفران درجه 2 ایران همخوانی داشت. و دیگر اینکه از لحاظ ظاهری نیز زعفران افغانستان کوتاه، خشک، شکننده و ناپاک بود. یعنی مواد اضافی مخلوط با خود داشت).

جهت حل این مشکل باید:

- ✓ دهاقین تولید کننده زعفران در گروپ ها وانجمن ها متشکل شوند.
- ✓ برای هر انجمن تسهیلات پروسس در سطح قریه جات فراهم گردد.
- ✓ افراد مسلکی محلی جهت پروسس زعفران برای هر انجمن در سطح قریه جات تربیه شود.
- ✓ طرح افزایش مولدیت مزارع زعفران اجرا گردد.
- ✓ به افزایش دانش مسلکی مامورین ترویج در زمینه تولید و پروسس زعفران توجه بیشتر صورت گیرد.

7. نبود پلان و استراتیژی مشخص جهت اجرای طرحهای تحقیقاتی بدلائل:

- ✓ عدم بررسی و آگاهی ریاست تحقیقات از نیازمندی های تحقیقاتی نبات زعفران
- ✓ نبود متخصص زعفران در ریاست تحقیقات

8. عدم شناسایی و تثبیت مناطق مستعد و مناسب کشت زعفران که بدلیل عدم علاقمندی موسسات و کمبود بودجه و توان تخصصی وزارت تا اکنون اجرا نشده و ضرورت است تا جهت انکشاف پایدار صنعت زعفران مطالعات ذیل انجام شود:

- ✓ بررسی خصوصیات اقلیمی منطقه و مقایسه آن با شرایط اکولوژیکی تولید زعفران با استفاده از دستور العمل FAO ، روش AEZ ، تصاویر ماهواره ای، داده های دیجیتال و سیستم اطلاعات جغرافیایی GIS
- ✓ استاندارد سازی
- ✓ وزن دهی
- ✓ Analysis و overlap
- ✓ نقشه اولیه زون بندی نواحی مستعد کشت زعفران
- ✓ تحلیل کیفی و اصلاح نقشه با توجه به نقشه کاربری اراضی فعلی
- ✓ نقشه نهایی زون بندی نواحی مستعد کشت زعفران

9. پایین آمدن کیفیت پیاز ، زعفران که باعث کاهش تولید در واحد سطح و کیفیت زعفران میگردد که عامل عمده

نبود مزارع تولید پیاز زعفران با کیفیت میباشد که باید اینگونه مزارع جهت تولید پیاز با کیفیت تحت نظر مدیران زعفران ولایات و مدیران ترویج ولسوالی ها برای انجمن ها و شرکت ها ایجاد گردد.

10. نبود مراکز معیاری پروسس در سطح ولسوالی ها و ولایات که در مدل پیوست این راپور راه این مشکل ارایه شده است (مصارف هر مرکز حدود 1,000,000 افغانی برآورد میشود).

11. پایین بودن سطح دانش مسلکی تولید کننده گان و پروسس کننده گان زعفران که ابتدا باید ظرفیت مسلکی مامورین ترویج ولسوالی ها از طریق برگزاری کورس های آموزشی در داخل و خارج با استفاده از متخصصین و مراکز آموزش بین المللی افزایش یابد تا آنها بتوانند دهاقین را آموزش دهند.

12. عدم توجه شرکت های خصوصی به برند سازی زعفران و تهیه سرتفیکت های بین المللی تضمین کیفیت .
13. عدم توان مالی و مسلکی شرکت ها ی خصوصی برای تهیه مقدار مورد نیاز خریداران خارجی که بطورمثال (خریداران چینی ابراز نگرانی کرده اند که توان عرضه شرکت های افغانی خیلی کمتر از مقدار تقاضا می باشد و این امر باعث می شود که آنها مجبور خواهند بود که از چندین شرکت خرید نمایند که این خود باعث دوگانگی یا چند گانگی کیفیت محصول شده و همچنان از دحام کاری برای دیارتمنت خرید و تأمینات شرکتهای مذکور میگردد. یا بهتر است گفت که تقاضای شرکت های چینی معمولاً بالای 200 کیلو گرام در ماه هست و همه شان خواهان خرید همین مقدار از یک آدرس و از یک شرکت می باشند تا از چند شرکت و اتحادیه).

جهت حل این مشکل باید:

- ✓ ارتباط سیستماتیک فی مابین تولید کنندگان ، پروسس کنندگان و صادر کنندگان زعفران از طریق سازماندهی شان در تشکل های مناسب ایجاد گردد.
- ✓ به شرکت ها کمک شود تا نسبت به تدوین و معرفی برند یا نشان تجاری مخصوص شان برای زعفران صادراتی افغانستان اقدام کنند.
- ✓ تشکلهای بازاریابی تخصصی در جهت کاهش چالش های بازاریابی ایجاد گردد.
- ✓ حمایت مالی از مکانیزه نمودن فرآیند تولید و پروسس زعفران صورت گیرد.
- ✓ تسهیلات لازم برای شرکت های واجد شرایط جهت ایجاد نمایندگی فروش زعفران در کشورهای هدف فراهم گردد. (در مشوره با شرکت های خصوصی و هماهنگی با اتشه های تجارتی نوع تسهیلات مشخص گردد)

14. عدم هماهنگی و همکاری موسسات که باعث دوباره کاری ، مصرف بی جای بودجه ، اعمال سلیقه و غیره گردیده است. که با التزام و تعهد به ترتیب پلان های شان مطابق نیازهای انکشاف پایدار صنعت زعفران ، طرزالعمل های وزرات زراعت ودرهماهنگی و مشوره با ریاست غله جات این مشکل قابل حل میباشد.

15. کمبود نیروی انسانی بطور مثال متاسفانه از آغاز شروع اجرای طرح پنجساله نه تنها کدام نیروی متخصص جذب نگردیده بلکه از همکاران فعلی امریت مربوط نیز کم شده است که جهت حل مشکل نیروی انسانی مسلکی باید برای کارمندان موجود در سطح مرکز و ولایات که در بخش زعفران کار میکنند کورس های کوتاه و متوسط المدت در مراکز معتبر خارج از کشور یا در داخل با دعوت از متخصصین بین المللی زعفران برگزار گردد و طی سه سال آینده حداقل تعداد 8 نفر متخصص زعفران به سوبه ماستر جهت چهار زون کشور و مرکز وزارت آموزش داده شوند.

16. عدم هماهنگی و همکاری وزارت تجارت وریاست اطاق های صنایع و تجارت جهت حل مشکل بازاریابی و همچنین بی توجه ای ریاست گمرکات وزارت مالیه ونیروهای امنیتی به جلوگیری از قاچاق زعفران و زارت تحصیلات عالی در گنجاندن تدریس زعفران در کریکولم فاکولته های زراعت.

17. محدودیت های مالی و اداری جهت ایجاد ارتباط فی مابین متخصصین ، تولید کننده گان افغانی و متخصصین و تولید کنندگان خارجی جهت تبادل نظر.
18. وجود مسائل و مشکلات مختلف در زمینه تولید، پروسس و بازاریابی زعفران باعث شده است که بر خلاف کیفیت خوب این محصول نسبت به نمونه های خارجی آن، زعفران افغانستان وضعیت مناسبی در بازارهای جهانی نداشته باشد که دلیل اصلی ضعف افغانستان در صادرات زعفران ناشی از عدم رعایت اصول و نکات فنی و علمی در مسیر برداشت تا بسته بندی زعفران میباشد
19. بی توجهی به بازاریابی علمی از قبیل شناخت بازار های هدف و بی توجهی به استاندارد ها و سلیقه مشتریان از مشکلات صادرات زعفران است.
20. تقلب ها، نبود استاندارد داخلی و عرضه نامناسب، ضعف تجارت الکترونیک، نبود صنایع کافی برای بسته بندی.
21. صادرات زعفران بشکل عمده به طوری که این مشکلات سبب شده است که برخی از کشور ها با وارد کردن زعفران افغانستان به صورت کیلویی و بسته بندی مجدد و صادرات دوباره آن از درآمد صادراتی خوبی بهره مند گردند .
22. ناکارایی مسیرهای بازاریابی زعفران و سهم کم تولید کننده از قیمت مصرف کننده نهایی .
23. فقدان تشکیلات منسجم تجارتي مسلکی زعفران
24. حمایت های هدایت نشده و نادرست از این محصول توسط موسسات و دونه ها.
25. فقدان استراتژی و میکانیسم قیمت گذاری زعفران در جهت کنترل و مدیریت بازار.
26. نا آگاهی و رعایت نکردن استانداردهای جهانی کیفیت (در کشورهای پیشرفته و جوامع مرفع تقاضا برای داشتن اطمینان از ایمنی مواد غذایی رو به ازدیاد است که این امر منجر به اعمال قوانین سخت گیرانه توسط دولت ها به شرکت های درگیر در این زمینه شده است).
27. ضعف برندسازی زعفران از دیگر چالش های مهم است، متأسفانه علیرغم اینکه افغانستان سومین کشور تولید کننده زعفران است که 90 فیصد زعفران آن به خارج صادر میگردد اما هیچ برند قدرتمند و معتبری از زعفران افغانستان در دنیا معرفی نشده است.

جهت تکمیل موفقانه طرح پنجساله ضرورت است :

1. بودجه مورد نیاز برای فعالیت های منظور شده در طرح پنجساله ملی انکشاف زعفران بصورت سالیانه تهیه گردد.

2. موسسات همکار بودجه شان را در هماهنگی و مشوره با وزارت زراعت و فعالیت های منظور شده در طرح پنجساله ملی انکشاف زعفران پلان نمایند.
3. مولدیت مزارع زعفران بطور اوسط از دو کیلو در وضعیت فعلی به 8 کیلو در هکتار افزایش یابد.
4. توجه جدی به متشکل ساختن دهاقین در گروپ ها یا انجمن ها مبذول گردد.
5. مراکز پروسس معیاری در سطح قریه جات و ولسوالی ها برای تشکل (گروپ ها و انجمن ها) ایجاد گردد.
6. تشکل ها (گروپ ها و انجمن ها) برای تولید پیاز باکیفیت و زعفران معیاری تعهد نموده و امکانات و آموزش های لازم برای شان داده شود.
7. ارتباط و هماهنگی سیستماتیک و پایداری مابین اتحادیه ملی زعفران کاران و انجمن ها و گروپ های تولید کننده ایجاد گردد.

پیشنهادهات جهت افزایش مولدیت وتضمین کیفیت

با توجه به مشکلات موجود در انکشاف زنجیره ارزش زعفران ، وزارت زراعت ایباری و مالداري ، ریاست توسعه غله جات با استفاده از تجارب بدست آمده در سطح ملی و بین المللی و الویت های طرح ملی پنجساله انکشاف پایدار زعفران مدل ذیل راجهت تولید زعفران با کیفیت در افغانستان ترتیب نموده و با همکاری موسسات همکار در ولایات اجرا خواهد نمود.

هدف:

انکشاف پایدار زنجیره ارزش صنعت زعفران از طریق افزایش مولدیت در واحد سطح ، ارتقای روشهای پروسس ، افزایش وتضمین کیفیت و افزایش سهم سکتور خصوصی در بازار های جهانی زعفران.

انتخاب مستفیدین:

دهاقین علاقمند در قریه های که دارای بهترین شرایط کشت و تولید زعفران باشد انتخاب گردد.

تشکل ها:

در صورت که در قریه کدام تشکل از قبیل گروپ زعفران کاران یا انجمن زعفران کار موجود باشد جهت اجرای فعالیتها از آنها استفاده شود و در غیر انصورت نسبت به ایجاد تشکل جدید (انجمن یا گروپ زعفران کاران) اقدام گردد.

انتخاب نمایندگان تشکل (انجمن-گروپ)

هر انجمن یا گروپ باید یک نفر نماینده باسواد (لیسانس ، چهارده پاس یا حداقل دوازده پاس) را که ساکن قریه بوده و تجربه زعفران کاری داشته و علاقمند باشد را جهت آموزش ، مدیریت مرکز پروسس و راهنمایی اعضا در امور تولید زعفران و پیاز باکیفیت انتخاب و معرفی نمایند.

فعالیتها:

- ایجاد اطاق پروسس برای هر گروپ یا انجمن
- ایجاد قطعات نمونوی استاندارد با هدف تولید در فی هکتار 8-10 کیلو
- ایجاد مزارع تولید پیاز باکیفیت

- معرفی و اجرای پركتس های جدید در مزارع موجود زعفران با هدف افزایش تولید از 3.5 كيلو در حال حاضر به 5 كيلو

پیشنهادهای جهت حل مشکل پروسس و بازار یابی

- همکاری و هماهنگی همه دست اندرکاران زعفران بشمول وزارت ها از جمله وزارت زراعت ،صحت عامه ، تجارت ، خارجه ، مالیه ، اقتصاد ، دونرها وموسسات بین المللی و سكتور خصوصی جهت انكشاف این صنعت در هماهنگی با هم مطابق یک پلان و استراتیژی واحد.
- تخصیص بودجه بیشتر برای برگزاری نمایشگاه ها و جشنواره ها
- بلند بردن ظرفیت تخصصی شرکتها
- شناسایی بازارهای هدف از طریق هماهنگی با اتشه های تجارتي سفارتخانه ها
- ایجاد باركد و گرفتن GI برای زعفران افغانستان
- نظارت و كنترول بیشتر بر کیفیت زعفران صادراتی
- Accreditation یا اعتبار دهی لابراتوار های كنترول کیفیت زعفران افغانستان جهت صدور سرتفكیت های معتبر در سطح بین المللی
- ایجاد تسهیلات برای صادرکنندگان زعفران جهت دریافت سرتفكیت های تضمین کیفیت
- استفاده از اینترنت برای بازاریابی الکترونیک محصولات زعفران
- بهکارگیری بسته بندی و استانداردهایی جهانی برای پروسس و بازاریابی زعفران .
- سازمان دهی مناسب صادرکنندگان و اعمال استانداردهای جهانی ISO, HACCP, CODEX در صدور مجوزهای مرتبط با صادرکنندگان.(ریاست سكتور خصوصی وزارت زراعت ، وزارت تجارت ، ITC اداره ملی استاندارد و اطاق های تجارت وصنایع باید بالای طرح و امکانات لازم بحث و زمینه های عملی ان را اریه نمایند).
- استقرار یک سیستم بازاریابی دقیق و علمی، توجه به سلیقه مصرف کنندگان خارجی، تبلیغات، كنترول کیفیت زعفران و رعایت استانداردهای لازم و کاهش تكس
- ایجاد مراكز مشاوره تولید ، پروسس و بازاریابی
- ترغیب و الزام تولیدکنندگان به اخذ سرتفكیت های مربوط به مواد غذایی و درجه بندی محصول بر اساس معیار های کیفی و بهداشتی بین المللی
- : ایجاد بانك زعفران
- برگزاری جشنواره و نمایشگاه های سالانه مخصوص زعفران
- ارائه پكج های تشویقی برای صادر كنندگان زعفران
- تبادل هیات های تجاری با كشور های هدف

پیشنهادهای جهت افزایش ظرفیت نیروی انسانی ماهر

- تدریس زعفران درپوهنتون ها
- تربیه نیروی انسانی ماهر ومتخصص از طریق برگزاری کورس های کوتاه مدت با استفاده از متخصصین و مراكز آموزشی بین المللی و تهیه بورسیه های ماستری و دکترا
- کمک به دهاقین جهت دسترسی به تکنالوجی های جدید در زمینه تولید ، پروسس و بسته بندی زعفران
- فراهم نمودن زمینه ملاقات های تبادلوی و آموزشی فی مابین متخصصین وزارت زراعت و كشور های تولید كننده زعفران
- تسریع در تاسیس انستیتوت تحقیقات و آموزش زعفران

نتیجه‌گیری

به‌طور کلی افغانستان از نظر مساعد بودن شرایط اقلیمی، صادرات، جذب اسعار، عدم ضرورت به اب در تابستان و ایجاد اشتغال با توجه به نیروی کار فراوان و ارزان یک مزیت و برتری مطلق نسبت به دیگر کشور های تولید کننده زعفران دارد.

اما راپور های سه سال گذشته نشان میدهد که نسبت ارزش پولی به وزنی صادرات زعفران افغانستان از سال 2015 به بعد روند نزولی داشته (اوسط قیمت فروش 1700 دالردر سال 2015 به 1200 دالر در سال 2017 کاهش یافته است) که اگر برنامه ریزی اصولی در ین زمینه انجام نشود، در بلند مدت دو مسئله کاهش قیمت و ضربه خوردن به صنعت زعفران را در پی خواهد است .

محمد هاشم اسلمی

مشاور ارشد انکشاف زعفران وزارت زراعت ایاری و مالداری

جدی 1397